

KARTLÄGGNING - AMNESTY UR ETT MÅNGFALDSPERSPEKTIV

UTKAST 2008-04-24, UPPDATERAD 2008-05-04/ANDREAS DRUFVA

INLEDNING

Denna rapport försöker ge en bild av vår medlemskår ur en mångfaldsperspektiv. Även om fokus för strategiarbetet ligger på de s k "aktiva medlemmarna", har vi även med uppgifter som gäller för hela medlemskåren (ca 75.000 medlemmar och givare maj 2008).

Metodproblem

Det finns en rad egenskaper som kan vara intressanta ur ett mångfaldsperspektiv, men som är svårt, eller inte ens önskvärt, att mäta. Exempelvis sexuell läggning, religion, politisk tillhörighet mm. Även egenskaper som vi i denna rapport försöker kartlägga har metodologiska problem. T ex baserar sig uppgifter om utbildning, sysselsättning, inkomst, familj och utländsk bakgrund på s k "SCB-nycklar" som ger en schablonbild av hur befolkningssammansättningen ser ut i ett visst postnr-område och inte på individnivå. Det är alltså inga exakta uppgifter om hur stor andel av våra medlemmar som har t ex utländsk bakgrund. Däremot är det intressant att se förändringar av dessa siffror över tiden för att se om det finns trender.

Den mestadels kvantitativa information som finns i denna rapport behöver kompletteras med och läsas tillsammans med mer kvalitativ information, som t ex attitydundersökningen på våra aktiva medlemmar och djupintervjuer/fokusgrupper med aktiva medlemmar. En kvalitativ undersökning är refererad till i rapporten, nämligen de fokusgrupper som är genomförda på tre olika ungdomsgrupper (unga 16-19 år, unga 20-25 år samt unga män med utländsk bakgrund 16-30 år. Under perioden juni – september planeras strukturerade intervjuer med aktiva medlemmar.

Kartläggningen är uppdelad i följande avsnitt

- A. FÖRTROENDEPOSTER – KÖN OCH ETNISK BAKGRUND
- B. ATTITYDUNDERSÖKNING "AKTIVA MEDLEMMAR"
- C. STATISTIK FRÅN MEDLEMSREGISTER
- D. FOKUSGRUPPER "ICKE AKTIVA MEDLEMMAR"
- E. MEDIEANALYS (ÄNNU EJ GENOMFÖRD)
- F. SLUTSATSER OCH KOMMENTARER

A. FÖRTROENDEPOSTER

	2005	2008	2005	2008	2005	2008
	Antal	Antal	Antal män	Antal män	Antal utländsk- klingande namn	Antal utländsk- klingande namn
Gruppsekreterare – Arbetsgrupper	207	164	48 (23%)	42 (25,6 %)	4 (2%)	3 (2%)
Gruppsekreterare – Ungdomsgrupper	37	30	5 (13%)	9 (30%)	4 (11%)	3 (10%)
Gruppsekreterare – Specialgrupper	24	22	8 (33%)	7 (32%)	0 (0%)	0 (0%)
Samordnare	62	52	28 (45%)	14 (27%)	6 (10%)	4 (8%)
Distriktsombud	28	27	6 (21%)	7 (26%)	1 (4%)	0 (0%)
Sektionsstyrelse	10	11	4 (40%)	2 (18%)	1 (10%)	1 (9%)
Valberedning	6	6	2 (33%)	3 (50%)	0 (0%)	0 (0%)
Granskningskommitténs ledamöter	4	4	2 (50%)	2 (50%)	0 (0%)	0 (0%)
Ledamöter AIK	-	-	-	-	-	-

Kommentar: Antalet grupper har minskat från 207 st 2005 till 164 st 2008. Andel män som gruppsekreterare i ungdomsgrupper har ökat (från 13% till 30 %). Samtidigt har andel män som samordnare minskad (från 45% till 27%). När det gäller personer med utländskklingande namn är inga eller marginella förändringar skett. Att siffrorna här är så mycket lägre än i medlemsstatistiken kan delvis bero på att vi här har tagit bort personer med nordisk-, västeuropeisk- och amerikansk-klingande namn.

B. ATTITYDUNDERSÖKNING AKTIVA MEDLEMMAR

Under perioden 6 – 25 maj 2008 genomfördes ett attitydundersökning i form av en webbenkät, ”Vad tycker du om mångfalden i Amnesty?” En förfrågan om att svara på frågorna skickades till ca 1450 e-postadresser. 230 personer svarade på enkäten.

Svarande efter kön

166 kvinnor (72,2%)
58 män (25,2%)
3 annat¹ (1,3%)
3 personer (1,3%) har ej angivit kön

Svarande efter svensk/utländsk bakgrund

182 personer (79%) uppger ”svensk med svensk bakgrund”
23 personer (10%) uppger ”svensk med utländsk bakgrund”
17 personer (7%) uppger ”annat”²
1 person (0,4%) har inte velat svara på denna fråga (med kommentaren ”vad har du med det att göra”³)
7 personer (3%) har inte svarat på detta fråga⁴

Svarande efter ålder

0 – 17 år: 9 st (4%)
18 – 24 år: 48 st (21%)
25 – 44 år: 87 st (38%)
45 – 64 år: 50 st (22%)
65 år - : 36 st (16%)

1 Kommentarer från de personer som fyllde i ”annat”: ”For me to know, for you to wonder”, ”Queer”, ”Kön är en konstruerad bluff”

2 Kommentarna antyder både att man har någon form av ”utländsk bakgrund”, men som inte faller under den definition vi har föreslagit (född utomlands eller båda föräldrar födda utomlands), t ex ”EN förälder som är född utomlands”, ”svenks-finsk med en finsk förälder”, ”älänning, ingen svensk bakgrund”, ”jag är tysk och bor i Sverige” ELLER att kan man INTE vill definiera sig som en person med utländsk bakgrund, trots att man enligt SCB:s definition hamnar i den gruppen.

3 Aktivt kryssat i alternativet ”vill inte svara på denna fråga”

4 Inte lämnat svar, förmodligen medvetet, eftersom alternativet ”vill ej svara på denna fråga” finns med.

Svarande efter funktion

Aktivist/medlem: 166 st (72%)
Förtroendevald: 23 st (10%)
Anställd/praktikant: 31 st (13%)
Annat⁵: 8 st (3%)
Ej svarat: 2 st (0,9%)

Av de svarande tyckte hela 91 % att arbetet med att öka mångfalden i Amnestys medlemskår är "Viktigt" eller "Mycket viktigt".

Mycket viktigt:	122 st (53%)
Viktigt:	88 st (38%)
Ganska oviktigt:	16 st (7%)
Inte viktigt alls:	2 st (0,9%)
Vet ej:	2 st (0,9%)

⁵ Uppger att de är eller har varit flera av ovanstående kategorier, ofta både "aktivist/medlem" och "förtroendevald"

D. STATISTIK FRÅN MEDLEMSREGISTER - TAS FRAM KVARTALSVIS OCH PÅ ÅRSBASIS ("ÖGONBLICKSBILD")

Kön och ålder

	Sverige	Amnesty	Amnesty	Amnesty	Grupper ("akti
	Hela befolkningen	2005	2006	2007	2007-2008
Kvinnor	50%	63%	62%	61%	74%
Män	50%	37%	38%	39%	26%
0-17 år	21%	0%	0%	1%	5%
18-24 år	8%	8%	10%	10%	10%
25-44 år	27%	43%	43%	43%	21%
45-64 år	26%	33%	32%	33%	34%
65-79 år	12%	12%	11%	10%	25%

Kommentar: Det är fler kvinnor än män som är medlemmar i Amnesty (61% kvinnor, 39% män). Kikar man på de medlemmar som är aktiva i grupper ("aktiva medlemmar") är skillnaden större; 74% kvinnor och 26% män. [080423 : Jag har bett Karlis kolla hur könsfördelningen ser ut i respektive åldersgrupp]. Värt att notera är också att andelen män har ökat varje år från 2005, från 37% 2005 till 39% 2007. Det är för tidigt att säga om detta är tecken på en stark trend eller inte.

Geografisk spridning

	Sverige	Amnesty			Grupper
	Hela befolkningen	2005	2006	2007	2007-2008
Storstad	0,18	0,37	0,36	0,37	0,19
Förort	0,15	0,18	0,19	0,18	0,10
Större stad	0,18	0,20	0,20	0,20	0,26
Mindre ort	0,18	0,10	0,10	0,10	0,19
Landsbygd	0,31	0,14	0,15	0,15	0,26

Kommentar: När det gäller medlemskap är det tydligt att vi ha en högre andel medlemmar i **storstäderna** än i **mindre orter** och **landsbygd**. Detta förändras dock när vi tittar på våra **aktiva medlemmar**. I relation till vår medlemskår har vi **få aktiva** medlemmar i storstäder, jämfört med hur många medlemmar vi har där. Detsamma gäller **förorter**, även om skillnaden inte är lika tydlig där. Däremot har vi många grupper/aktiva i grupper i **större städer** (*troligen universitetsstäder?*).

Utbildning

	Sverige	Amnesty	Amnesty	Amnesty	Grupper
		2005	2006	2007	2007-2008
Förgymnasial utbildning	0,17	0,11	0,13	0,13	0,14
Gymnasial utbildning	0,47	0,37	0,40	0,40	0,42
Eftergymnasial utbildning 1	0,14	0,17	0,16	0,16	0,16
Eftergymnasial utbildning 2	0,20	0,34	0,29	0,29	0,27
Uppgift saknas	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01

Kommentar:

Både våra stödjande medlemmar och våra aktiva medlemmar har en högre utbildningsnivå än befolkningen i övrigt. Det är dock ingen skillnad mellan medlemskåren i stort och våra aktiva medlemmar. Det verkar alltså inte finnas något samband mellan **utbildningsnivå** och **viljan att engagera sig aktivt** i Amnesty. Våra medlemmar har alltså högre utbildning än befolkningen i övrigt, men denna skillnaden har minskad något mellan 2005 och 2007, särskilt när det gäller **eftergymnasial utbildning 2** (högskoleutbildning eller motsvarande 3 år eller längre), där vi gått från **34% 2005** till **29% 2007**.

Sysselsättning

Sverige	Amnesty 2005	Amnesty 2006	Amnesty 2007	Grupper 2007-2008	
Förvärvsarbetande	0,76	0,76	0,75	0,76	0,76
Ej förvärvsarbetande	0,24	0,24	0,25	0,24	0,24
varav studerande	0,04	0,06	0,06	0,06	0,06
varav arbetslösa	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
varav värnpliktiga	0,0015	0,0018	0,0017	0,0017	0,0019
varav förtidspensionärer	0,07	0,05	0,06	0,06	0,06
varav övriga	0,08	0,08	0,09	0,08	0,08

Kommentar: Sysselsättning verkar inte vara en företeelse som påverkar engagemang i Amnesty, varken medlemskap eller aktivt medlemskap, förutom att våra medlemmar och aktivister är studerande i högre utsträckning än befolkningen i övrigt.

Inkomst

Sverige	Amnesty 2005	Amnesty 2006	Amnesty 2007	Grupper 2007-2008	
Inkomst 0	0,04	0,04	0,05	0,04	0,04
Inkomst 1-99	0,15	0,15	0,16	0,16	0,16
Inkomst 100-199	0,32	0,27	0,28	0,28	0,30
Inkomst 200-299	0,30	0,28	0,28	0,28	0,29
Inkomst 300-399	0,11	0,14	0,13	0,13	0,12
Inkomst 400-499	0,04	0,05	0,05	0,05	0,04
Inkomst 500-	0,03	0,06	0,05	0,05	0,04

Kommentar: Våra medlemmar, både aktiva och "vanliga" tjänar aningen mer än befolkningen i genomsnitt. Vi är aningen underrepresenterade bland låg- och medelinkomsttagare och lite överrepresenterade bland medel- och höginkomsttagare. Inkomsten verkar dock inte ha någon betydelse för huruvida man engagerar sig aktivt eller inte.

Familj

	Sverige	Amnesty 2005	Amnesty 2006	Amnesty 2007	Grupper 2007-2008
Gift/sambo med barn 0-17 år	0,17	0,15	0,17	0,17	0,17
Gift/sambo utan barn 0-17 år	0,21	0,16	0,18	0,18	0,21
Ensamstående med barn 0-17 år	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05
Ensamstående utan barn 0-17 år	0,54	0,62	0,57	0,57	0,55
Övriga	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02

Kommentar: Familjesituationen verkar inte heller ha någon större betydelse för medlemskapet i Amnesty, varken för aktivt eller "vanligt" medlemskap.

Utländsk bakgrund

	Sverige	Amnesty 2005	Amnesty 2006	Amnesty 2007	Grupper 2007-2008
Född i Sverige	0,88	0,87	0,86	0,86	0,89
Född utomlands	0,12	0,13	0,14	0,13	0,11
Född i Sverige, men båda föräldrar födda utomlands	0,04	0,04	0,04	0,04	0,03

Kommentar: Även här speglar vår medlemskår och våra aktiva medlemmar den svenska befolkningen ganska bra. Indikationen att personer med utländsk bakgrund är något lägre representerad bland våra aktiva medlemmar (11%) än i hela medlemskåren (13%) finns fortfarande kvar (jfr undersökning "aktiva medlemmar" 2005 & 2008).

Observera att dessa siffror inte säger någonting om **vilken utländsk bakgrund** man har. Det spelar alltså ingen roll om man född i Finland eller i Afganistan, man hamnar ändå i gruppen "**född utomlands**". Undersökningar kring t ex högre utbildning och utländsk bakgrund visar att skillnaderna är stora mellan olika invandrargrupper⁶.

⁶T ex utbildar sig personer från Iran (45%), Finland (44%) och Polen (42%) i mycket högre utsträckning än personer från Somalia (10%), Chile (21%) och Jugoslavien (17%) enligt statistik från SCB (2004). Bland personer med svensk bakgrund går 45% vidare till högre utbildning.

D. ICKE MEDLEMMAR

Tillsammans med vår ungdomsstrategigrupp har vi lagt ned mycket energi på att samla in information om hur personer, särskilt ungdomar, som inte är aktiva i Amnesty, ser på MR-arbete i allmänhet och på Amnesty i synnerhet. I tre fokusgrupper (unga 16-19 år, unga 20-25 år samt unga män med utländsk bakgrund 16-30 år) har vi bl a diskuterat deras syn på Amnesty.

En av de tydligaste slutsatserna är att samtliga grupper uppfattar Amnesty som en **mycket heterogen organisation**, där **vem som helst** kan bli medlem så länge ett grundintresse för mänskliga rättigheter finns. Detta är en kontrast till den ofta mycket självkritiska bild som finns inom Amnesty när det gäller vår förmåga att finnas tillgängliga för olika grupper, t ex personer med utländsk bakgrund.

En annan viktigt slutsats var att gruppen unga män med utländsk bakgrund uttryckte en **större tveksamhet och pessimism** än de övriga grupperna kring hur man som individ kan påverka och därmed också vad man kan tänka sig att engagera sig inom. Helst vill man jobba via Internet med att starta grupper och communities på t ex Facebook.

E. MEDIEANALYS. Vi planerar att göra en medieanalys. Klar september 2008.

Frågor vi vill ha svar på:

Hur framställs Amnesty i media?

Vilka media? Vilken fackpress? Vilka grupper tar del av / tar inte del av dessa media?

Syfte: Att få ett "utifrånperspektiv" på hur Amnesty uppfattas i media för att stämna av hur väl detta stämmer med vår mediestrategi.

Mål: Att få en bild av vilka grupper vi når idag via media och med vilken information och vilka grupper vi *inte* når via media.

Metod: Kvalitativ analys utifrån kvalitativ data (rapporter från Cision och webbvakning. Webbsökningar på etermedia (SR, SVT och TV).

F. SAMMANFATTANDE SLUTSATSER OCH KOMMENTARER

Kartläggning bekräftar delvis vårt tidigare antagande att mångfalden är större i vår ”stora” medlemsorganisation, dvs bland våra 75000 medlemmar och givare, än i vår ”aktiva medlemsorganisation”. Som angavs redan i förutsättningarna för vårt strategiarbete ska fokus i strategin ligga på hur vi kan öka mångfalden i vår aktiva medlemsorganisation, dvs få fler människor från fler grupper att engagera sig aktivt i Amnesty.

Eftersom denna och tidigare kartläggningar i hög utsträckning förlitar sig på de ”SCB-nycklar” vi använder för att kartlägga våra medlemmars utbildningsnivå, sysselsättning, familjesituation, inkomst och bakgrund är det viktigt att veta hur väl dessa nycklar stämmer med verkligheten. Därför kommer vi att göra en undersökning där vi på individnivå tar reda på denna information om våra medlemmar. Den undersökningen kommer också ge oss information om **vilken** utländsk bakgrund våra medlemmar har (nordisk, EU-medborgare, icke EU-medborgare etc). Förhoppningsvis bekräftar den undersökningen den information vi idag får via SCB – om inte har vi all anledning att ompröva metoden för hur vi jämför vår medlemskår med befolkningensstatistiken.

Det är intressant att se att omvärlden, i alla fall de tre ungdomsgrupper vi genomförde fokusgrupper med, har en mer positiv bild av mångfalden i Amnesty än vad vi själva har. Enligt vår egen attitydundersökning tycker xxx % att Amnesty är en organisation som präglas av mångfald, medan Fokusgrupperna unisont hävdar att ”alla som är intresserade av mänskliga rättigheter säkert är välkomna till Amnesty”. Detta innebär att vårt mångfaldarbete i första hand inte handlar om att bättra på vår image⁷.

⁷ Inom kommunikationsteori brukar man tala om vikten av samstämmighet mellan ”image” (dvs hur omvärlden uppfattar oss), ”profil” (dvs hur vi **vill** bli uppfattade) och ”identitet” (dvs hur verkligen uppfattar oss själva). Min bedömning är att det råder idag relativt god samstämmighet mellan *image* och *profil*, medan vi själva uppfattar oss som ”mindre mångfaldiga” - dvs vår *identitet* är inte mångfald fullt ut idag.